Pohde
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointi-suunnitelman 2027-2030 valmistelu

Lausunto- ja palautekierroksen tulokset ja vaikutukset

Sisältö

Pohde
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue

1. Tietoa lausunto- ja palautekierroksesta
2. Lausuntojen ja palautteiden perusteella tehdyt muutokset hyvinvointisuunnitelmaan (osallistumisen vaikuttavuus)
3. Yleisarvosanat hyvinvointisuunnitelman osille
4. Lausuntojen koonti
5. Palautteiden koonti
6. Mitä toivottiin lisättävän tai kuvattavan tarkemmin, kattavammin tai paremmin

Tietoa lausunto- ja palautekierroksesta

Kiitos kaikille lausunnoista ja palautteista

Pohde
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue

Lausunto- ja palautekierros Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointisuunnitelman luonnoksesta oli avoinna 3.9.–1.10.2026. Lausunnon tai palautteen pystyi jättämään Webropol-lomakkeen kautta

Lausunnot

Virallinen lausunto omalla tai edustaman tahon nimellä

38
Yhteensä kaikki

Organisaatio tai yhteisö 35
Yhteensä

Yksityinen henkilö 3
Yhteensä

Joku muu 0
Yhteensä

Palautteet

Mahdollisuus antaa palaute nimettömästi

105
Yhteensä kaikki

Suunnitelmaan kuulumattomia noin 70

Epäasiallisia 10

Palaute, joka ei koske hyvinvointisuunnitelmaa, toimitetaan tiedoksi esimerkiksi järjestämissuunnitelman valmistelijoille tai muille asiaan kuuluville tahoille.
Lausuntojen ja palautteiden avointen vastausten analyysissä hyödynnettiin Copilot-tekoälyä.

Lausunnon jättäneet tahot

Pohde
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue

Kunnat

1. Haapajärven kaupunki
2. Haapaveden kaupunki
3. Hailuodon kunta
4. Iin kunta
5. Kalajoen kaupunki
6. Kuusamon kaupunki
7. Lumijoen kunta
8. Muhoksen kunta / hyvinvointi- ja vapaa-aikalautakunta
9. Nivalan kaupunki
10. Oulaisten kaupunki
11. Oulun kaupunki
12. Oulun kaupunki, kulttuuripalvelut
13. Pudasjärven kaupunki
14. Pyhäjoen kunta
15. Pyhäjärven kaupunki, kaupunginhallitus
16. Raahen kaupunki, Raahen vanhus- ja vammaisneuvostot sekä lähidemokratia toimikunta
17. Reisjärven kunta
18. Siikajoen kunta
19. Siikalatvan kunta
20. Taivalkosken kunta
21. Vaalan kunta
22. Ylivieskan kaupunki
23. Ylivieskan kaupunki

Vaikuttamistoimielimet

1. Iin vanhus- ja vammaisneuvosto
2. Kuusamon kaupungin vanhusneuvosto
3. Kärsämäen vanhus- ja vammaisneuvosto
4. Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen vammaisneuvosto
5. Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen vanhusneuvosto
6. Pohjois-Pohjanmaan nuorisovaltuusto
7. Pyhännän vanhus- ja vammaisneuvosto
8. Siikalatvan kunta, nuorisovaltuusto
9. Ylivieskan kaupungin vanhus- ja vammaisneuvostot

Järjestöt, seurat, yhdistykset

1. Invalidiliitto ry
2. Oulun Työväen Eläkeläiset ry

Muut

1. Pohjois-Pohjanmaan liitto
2. Yksityinen henkilö:
   3 henkilöä

Palautteisiin vastanneiden taustatiedot

Missä roolissa palautteen antaja vastannut

Vastaajien määrä 105

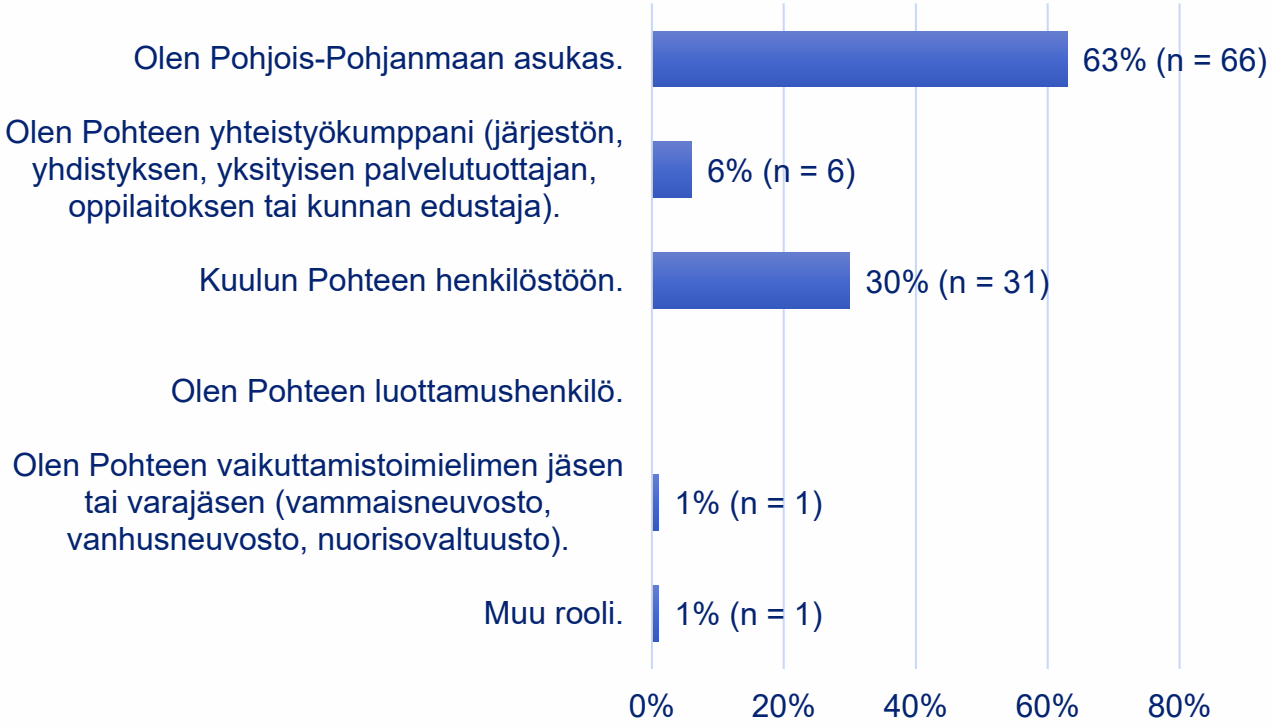

Vastaajan ikäryhmä

Kysytty asukkailta, vastaajien määrä 66

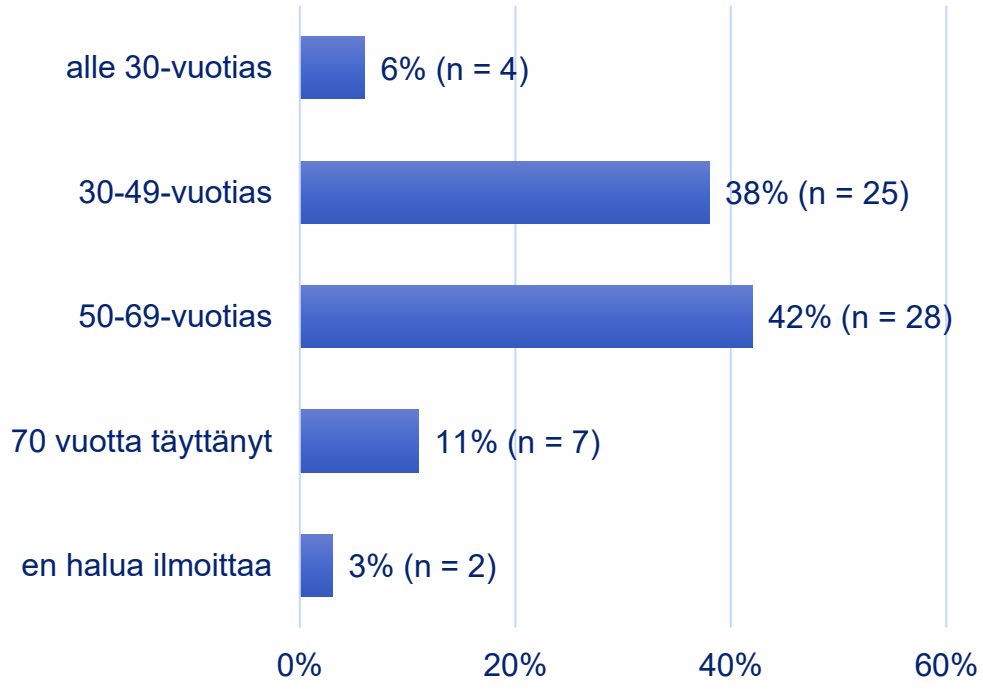

Lausuntojen ja palautteiden perusteella tehdyt muutokset hyvinvointisuunnitelmaan (osallistumisen vaikuttavuus)

Näin lausunnot ja palautteet vaikuttivat hyvinvointisuunnitelmaan

Pohde
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue

	Palautteessa usein toistuneet asiat	Tehty muutos
1	Arviointimittarit puuttuvat	Lausuntokierroksella olleessa luonnoksessa kerrottiin mittareiden vielä puuttuvan. Mittarit lisätty lausuntokierroksen aikana. Mittarit kuvattu tarkemmin suunnitelman lopusta löytyvästä liitteestä.
2	Suunnitelman toteutuminen käytännössä on epävarmaa / epätodennäköistä	Tarkennettu toteutumista ja seurantaa koskevia tietoja. Suunnitelma kuvaa ne tavoitteet ja toimenpiteet, joita pidämme tärkeänä ja joita kohti pyrimme. Tulevien vuosien resurssit voivat vaikuttaa käytännön toteutukseen, joten toteutusta tehdään resurssien sallimissa rajoissa.
3	Suunnitelma ei huomioi kuntien erityispiirteitä ja alueellista yhdenvertaisuutta	Lisätty suunnitelman toteutumista koordinoivien ryhmien tehtäväksi (perhekeskusrakenne, ikäihmisten hyvinvoinnin edistämisen yhteistyöfoorumi).
4	Tosiasiallista yhdenvertaisuutta koskeva osio ei konkretisoidu eikä huomioi riittävästi vammaisia, neurovähemmistöön kuuluvia ja digipalveluja käyttämättömiä henkilöitä	Osiota on täydennetty ja konkretisoitu sekä toimenpiteiden että harvoin kuulluksi tulevien ihmisryhmien osalta. Osio on nostettu suunnitelmaan omaksi luvukseen.
5	Kulttuuri- ja luontohyvinvointia koskevat toimenpiteet jäävät liian ylätasolle	Tarkennettu. Lisätty työikäisten elintapaohjauksen yhteistyökäytännön kohdalle maininnan, että resurssien salliessa elintapaohjaus voi sisältää myös kulttuurihyvinvointia.
6	Suunnitelmaa tulisi lyhentää ja selkeyttää	Suunnitelma on vielä kerran käyty läpi karsien sieltä pois sisältöä, joka ei ollut välttämätön tai jonka pystyi yhdistämään muihin sisältöihin. Pituus ei kuitenkaan ole lyhentynyt, koska lausuntokierroksen pohjalta suunnitelmaa on ollut välttämätöntä joiltakin osin täydentää. Suunnitelma on kirjoitettu alusta lähtien selkeällä yleiskielellä.
7	Suunnitelma ei huomioi lastensuojelua	Suunnitelma painottuu siihen, miten lastensuojelun tarvetta voidaan ennaltaehkäistä ja vähentää.
8	Nuoria aikuisia on huomioitu vähän. Syrjäytymisen ehkäisy perustuu vain hankerahoituksen saamiseen.	Korostettu, että syrjäytymisen ehkäisyn tavoite koskee erityisesti nuoria aikuisia. Nuoret aikuiset huomioidaan muissa toimenpiteissä suunnitelman toteutusvaiheessa. Muokattu toimenpidettä niin, että siitä käy ilmi, että syrjäytymisen ehkäisy on normaalia työtä eikä pelkästään hankerahoituksen varassa.
9	Suunnitelma ei ota kantaa palveluverkkoon, lääkärille pääsyyn ja lukuisiin muihin asioihin (lueteltu tämän tiedoston sivulla 34)	Palautteessa oli runsaasti asioita, jotka kuuluvat Pohteen järjestämissuunnitelmaan tai muihin Pohteen asiakirjoihin, eivät hyvinvointisuunnitelmaan. Lisätty dia, jossa järjestämis- ja hyvinvointisuunnitelmien erot selvennetään.

Olemme tehneet myös nämä toivotut, pienet täydennykset

Pohde
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue

- lisätty **kyläyhteisöt** resurssiesimerkkinä sivuille 4,18, 22 ja 27
- lisätty sivulle 14 maininta viestintäyhteistyön lisäämisestä, jotta **tavoitamme paremmin** toivotut kohderyhmät
- lisätty sivulle 14 **lisää esimerkkejä** siitä, mistä yhteistyön ja työnjaon sopimisessa konkreettisesti sovitaan
- lisätty lasten ja nuorten suunnitelmaan nuorisovaltuuston toivomia täydennyksiä:
  - ✓ lisätty sanat **arkirytmi** (sivu 17), **kaverisuhteet** ja **aktiivinen** ohjaus harrastuksiin (sivu 18)
  - ✓ **lisätty lyhyesti** esimerkkejä koulupoissaolojen ja koulukiusaamisen ehkäisystä (sivu 18)
  - ✓ lisätty maksuttoman toiminnan yhteyteen esimerkkinä sana **harrastukset** (sivu 18)
- lisätty sivulle 18 toimenpiteeksi harrastuksiin ja vapaa-ajantoimintaan liittyvien **esteiden vähentäminen**
- lisätty sivulle 17 perhekeskustoimintaan liittyvä maininta **ennakoivasta** tunnistamisesta ja tuesta
- lisätty sivulle 21 maininta, että
  - ✓ kuntien työikäisiä kohtaavat palvelut voivat tarkoittaa esimerkiksi **liikuntapalveluja**
  - ✓ **liikuntaneuvojien kirjaamisoikeus** koskee elintapaohjausta yleensä, ei vain tyypin 2 diabetesriskissä olevien ohjausta.
- lisätty sivulle 22 viittaus **kiireettömyyteen** työikäisten mielen hyvinvoinnin edistämisen keinona
- lisätty yhdenvertaisuuden edistämiseen liittyen harvoin kuulluksi tulevien listalle myös **palvelujen ja toiminnan ulkopuolella olevat henkilöt** (sivu 31)
- lisätty ikäihmisten hyvinvoinnin edistämisen yhteistyöfoorumin **listalta puuttuneita kuntia** (sivu 41)

Nämä lausuntojen ja palautteiden toiveet huomioidaan suunnitelman toteutusvaiheessa

Pohde
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue

	Palautteessa usein toistuneet asiat	Palaute huomioidaan toteutusvaiheessa
1	Suunnitelma ei kuvaa hyvinvoinnin edistämisen rooleja, tehtäviä ja vastuita. Pohteen omat tehtävät eivät konkretisoidu riittävästi.	Rooleja, vastuita ja tehtäviä on mahdotonta kuvata hyvinvointisuunnitelmassa siinä laajuudessa ja sillä tarkkuustasolla kuin varsinkin lausunnoissa toivottiin. Kuvaukset on tehtävä tavoite- tai jopa aihekohtaisesti. Joidenkin tavoitteiden osalta roolit, vastuut ja tehtävät on jo kuvattu: esimerkiksi kuvaus • lähisuhdeväkivaltatyön rooleista, vastuista ja tehtävistä Pohteen verkkosivulla • ehkäisevän päihdetyön rooleista, vastuista ja tehtävistä Pohteen verkkosivulla Kuten suunnitelman kaikkia tavoitteita koskevassa koko väestön suunnitelmassa todetaan, roolien, vastuiden ja tehtävien kuvauksia jatketaan tällä valtuustokaudella. Jo olemassa olevia kuvauksia tarkennetaan tarvittaessa. Samalla myös Pohteen omat roolit, vastuut ja tehtävät selkeytyvät yhteistyössä kuntien, järjestöjen, seurakuntien ja muiden toimijoiden kanssa.

2	Tavoitteet ja toimenpiteet eivät ole riittävän konkreettisia	Hyvinvointisuunnitelma on Pohteen strategiaa täydentävä strateginen asiakirja. Hyvinvointisuunnitelmassa on etsitty ilmaisutapaa, joka täyttäisi nämä ehdot:
		• Riittävän strateginen, jotta se
		  • sopii aluevaltuustotasoiseen käsittelyyn
		  • jättää liikkumavaraa toimenpiteiden käytännön toteutukseen ja esimerkiksi kuntien omien resurssien mukaisille ratkaisuille.
		• Riittävän konkreettinen, jotta se antaisi selvän suunnan tulevien vuosien hyvinvoinninedistämistyölle.
		
		Sekä Pohteen että yhteiset toimenpiteet konkretisoituvat toimeenpanovaiheessa.

3	Työkyvyn ja työllisyyden edistämistä ei ole huomioitu riittävästi	Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue, liitto ja kunnat ovat allekirjoittaneet strategisen yhteistyösopimuksen vuosille 2026-2030 (luettavissa Pohteen verkkosivulla). Siinä on sovittu laajasti työllistymisen tukemisen yhteistyöstä ja sitä seuraavasta ja arvioivasta työllisyyden kehittämisverkoston perustamisesta. Verkosto keskittyy työllistymisen tukemisen yhteistyön monipuolistamiseen, vakiintumiseen ja palvelujen yhteensovittamiseen. Hyvinvointisuunnitelman vastuulla on työttömien terveystarkastuksiin liittyvä kehittämistyö sekä työkyvyn edistäminen muiden hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden kautta.
4	Hyvinvointisuunnitelma ei huomioi järjestämissuunnitelman ja yt-neuvottelujen tulosten vaikutuksia asukkaiden hyvinvointiin.	Järjestämissuunnitelmaa ja hyvinvointisuunnitelmaa on valmisteltu samaan aikaan osin samojen työntekijöiden toimesta. Hyvinvointisuunnitelma tuo esiin prioriteetit, joihin hyvinvoinninedistämistyössä halutaan keskittyä vuosina 2027-2030. Pohteen, kuntien, järjestöjen ja muiden toimijoiden resurssit voivat muuttua tuona aikana, minkä takia suunnitelman toteutusvaiheessa on huomioitava kunkin toimijan kulloisetkin resurssit ja muutosten vaikutukset asukkaiden hyvinvointiin.

Yleisarvosanat hyvinvointisuunnitelman osille

Hyvinvointisuunnitelmalle annetut yleisarvosanat Kaikki vastaajat

Pohde
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue

Vastaajaa pyydettiin arvioimaan jokainen hyvinvointisuunnitelman luonnoksen osio erikseen asteikolla 1-5. Erittäin huonoa tarkoitti 1 ja erittäin hyvää 5.

Osio	Vastaajat n	Mediaani	Keskiarvo	Kuntien arvosanojen keskiarvo
Koko väestön hyvinvointisuunnitelma				
Lausunnot	27	4,0	**3,4**	**3,5**
Palautteet	81	3,0	**2,7**	
Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma				
Lausunnot	22	4,0	**3,6**	**3,8**
Palautteet	67	3,0	**2,8**	
Työikäisten ja nuorten aikuisten hyvinvointisuunnitelma				
Lausunnot	20	4,0	**3,5**	**3,7**
Palautteet	61	2,0	**2,6**	
Ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelma				
Lausunnot	23	4,0	**3,6**	**3,5**
Palautteet	58	2,0	**2,4**	

Lausuntojen koonti

Koko väestön hyvinvointisuunnitelma

Mikä suunnitelmassa oli hyvää ja onnistunutta

Lausuntojen koonti

Pohde
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue

1	**Yhteistyö, yhteinen vastuu ja yhdyspinnat**
2	**Mielen hyvinvointi, osallisuus ja yhteisöllisyys**
3	**Ennaltaehkäisy ja varhainen tuki**
4	**Kehittämiskohteet ja tavoitteet ovat perusteltuja**
5	**Laaja-alaisuus ja eri väestöryhmien huomiointi**
6	Yhdenvertaisuus, saavutettavuus ja syrjimättömyys
7	Terveelliset elintavat, toimintakyky ja turvallinen arki
8	Tietoperustaisuus, mittarit ja seuranta
9	Osallistava valmistelu ja kuulluksi tuleminen
10	Muut: 1) selkeä rakenne, painopisteet ja ymmärrettävyys, 2) järjestöjen, vertaistuen ja vapaaehtoistoiminnan merkitys, 3) kulttuuri- ja luontohyvinvointi, 4) toimijoiden roolien, vastuiden ja palveluohjauksen selkeys

> ***"Valmisteluprosessissa on asukkaille, yhteistyötahoille ja kunnille tarjottu laaja-alaiset osallistumismahdollisuudet kuulemisin ja kyselyin"***

> ***”Hyvinvointisuunnitelman rakenne on selkeä ja tavoitteet perusteltuja.”***

Koko väestön hyvinvointisuunnitelma
Miten suunnitelmaa pitäisi mielestäsi muuttaa? Miten sitä voisi kehittää paremmaksi?
Lausuntojen koonti

Pohde
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue

1	**Mittareiden, seurannan ja vaikuttavuuden arvioinnin tarkempi määrittely**
2	**Tavoitteiden ja toimenpiteiden konkretisointi**
3	**Yhteistyön, vuoropuhelun ja yhdyspintatyön tarkempi määrittely**
4	**Tosiasiallisen yhdenvertaisuuden vahvempi huomioiminen**
5	**Resurssien ja toimeenpanon edellytysten täsmentäminen**
6	Saavutettavuuden, alueellisen tasa-arvon ja monikanavaisuuden huomioiminen
7	Vastuiden, roolien ja työnjaon selkeyttäminen
8	Kulttuuri-, luonto- ja muiden hyte-palvelujen vahvistaminen
9	Sisällön ja rakenteen selkeyttäminen ja tiivistäminen
10	Muut: 1) harvoin tavoitettavien ryhmien löytäminen, 2) arjen kuormituksen huomiointi, 3) asumisen ja asunnottomuuden huomiointi, 4) digihyvinvoinnin huomiointi, 5) päihdehaittojen tarkentaminen, 6) suunnitelmien ja strategioiden yhteensovittaminen, 7) turvallisuuden, resilienssin ja yhteisöllisyyden vahvempi näkyminen

> ***"Yhteistyölle tarvitaan yhteiset toimintatavat ja riittävästi koulutusta."***

> ***"Hyvinvointialueen ja kuntien välinen yhteistyö ja työnjako määritellään selkeästi"***

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma

Mikä suunnitelmassa oli hyvää ja onnistunutta

Lausuntojen koonti

Pohde
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue

1	**Ennaltaehkäisy, varhainen ja oikea-aikainen tuki**
2	**Perustellut tavoitteet ja tunnistetut tarpeet**
3	**Mielenterveyden ja mielen hyvinvoinnin edistäminen**
4	**Monialainen yhteistyö ja järjestöjen rooli**
5	**Osallisuus, yhteisöllisyys ja yksinäisyyden ehkäisy**
6	Selkeys, kattavuus ja konkreettisuus
7	Turvallinen arki, kiusaamisen ja koulupoissaolojen ehkäisy
8	Vanhemmuuden, perheiden ja perhekeskustoiminnan tuki
9	Saavutettavuus ja alueellinen yhdenvertaisuus
10	Muut: 1) toimijoiden vastuut ja asiakasohjaus, 2) elintavat, liikunta, ravitsemus, uni ja suun terveys, 3) harrastaminen, kulttuurihyvinvointi ja vapaa-aika, 4) pitkäjänteinen ja tulevaisuuteen suuntaava näkökulma, 5) palvelujärjestelmää laajempi hyvinvointinäkökulma

> ***"Toimenpiteet suunnattu selkeästi tunnistettuihin tarpeisiin."***

> ***"Kasvuympäristöjen, perheiden, yhteisöjen ja arjen toimintaympäristöjen merkitys hyvinvoinnin rakentumisessa on tunnistettu, samoin ehkäisevän työn ja varhaisen tuen keskeinen rooli."***

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma
Miten suunnitelmaa pitäisi mielestäsi muuttaa?
Miten sitä voisi kehittää paremmaksi? Lausuntojen koonti

Pohde
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue

1	**Koulupoissaolojen ehkäisyn tarkentaminen ja opiskeluhuollon kuvaaminen näkyvämmin**
2	**Tavoitteiden ja toimenpiteiden konkretisointi**
3	**Harrastus-, vapaa-aika-, kulttuuri- ja liikuntamahdollisuuksien parempi huomioiminen**
4	**Mittareiden, seurannan ja vaikuttavuuden arvioinnin tarkempi määrittely**
5	**Palvelujen saavutettavuuden ja alueellisen yhdenvertaisuuden näkyvämpi esille tuominen**
6	Turvallisen arjen ja väkivallan ehkäisyn tarkentaminen
7	Vastuiden, roolien, työnjaon ja palveluprosessien määrittely
8	Lasten ja nuorten osallisuuden, oikeuksien ja kokemustiedon konkretisointi
9	Mielenterveyden, palvelupolkujen ja tuen jatkuvuuden kuvaaminen tarkemmin
10	Muut: 1) resurssien ja pysyvyyden täsmentäminen, 2) vammaisten ja toimintarajoitteisten huomiointi, 3) vanhemmuuden, perheiden ja perhekeskustoiminnan tuen huomiointi, 4) digipalvelujen vaihtoehtojen ja kasvokkaisen tuen näkyminen, 5) ennaltaehkäisyn ja arjen ympäristöissä tehtävä työn vahvempi huomiointi, 6) fyysisen toimintakyvyn ja elintapaohjauksen vahvistaminen, 7) kulttuurihyvinvoinnin vahvistaminen, 8) sisällön selkeyttäminen ja tiivistäminen, 9) syrjäytymisen ehkäisyn sekä koulutus- ja työllistymispolkujen huomiointi

> ***"Prosesseja pitäisi selkeyttää entisestään ja vahvistaa verkostotyötä resurssien kokonaishyödyntämiseen tavoitteiden saavuttamiseksi."***

> ***"Lasten oikeudet, lasten ja nuorten osallisuus sekä kokemustiedon hyödyntäminen voisivat näkyä suunnitelmassa nykyistä vahvemmin. "***

Työikäisten ja nuorten aikuisten hyvinvointisuunnitelma

Mikä suunnitelmassa oli hyvää ja onnistunutta

Lausuntojen koonti

Pohde
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue

1	**Ennaltaehkäisy, varhainen tuki ja terveystarkastukset**
2	**Elintapaohjaus ja terveelliset elintavat**
3	**Luonto- ja kulttuurihyvinvointi**
4	**Mielenterveys ja mielen hyvinvointi**
5	**Yksinäisyyden, syrjäytymisen ja päihdehaittojen ehkäisy**
6	Osallisuus ja yhteisöllisyys
7	Selkeys, kattavuus ja laaja-alaisuus
8	Taloudellinen hyvinvointi, työllisyys ja työelämään kiinnittyminen
9	Työ- ja toimintakyvyn vahvistaminen
10	Muut: 1) monialainen yhteistyö ja palvelujen yhteensovittaminen, 2) turvallisuus ja lähisuhdeväkivallan ehkäisy, 3) nuorten aikuisten tunnistaminen omana kohderyhmänä, 4) perustellut tavoitteet, toimenpiteet ja vastuut, 5) saavutettavuus ja paikalliset vahvuudet, 6) palvelujärjestelmää laajempi hyvinvointinäkökulma

> ***"Työikäisten ja nuorten aikuisten osiossa tavoitteet ovat perusteltuja ja ajankohtaisia."***

> ***"Suunnitelman keskeinen vahvuus on ennaltaehkäisevän työn korostaminen."***

Työikäisten ja nuorten aikuisten hyvinvointisuunnitelma
Miten suunnitelmaa pitäisi mielestäsi muuttaa?
Miten sitä voisi kehittää paremmaksi? Lausuntojen koonti

Pohde
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue

1	**Mielenterveys- ja päihdetyön kehittäminen**
2	**Tavoitteiden ja toimenpiteiden konkretisointi**
3	**Vastuiden, roolien, työnjaon ja palvelupolkujen tarkempi määrittely**
4	**Mittareiden, seurannan ja kuntakohtaisuuden tarkempi määrittely**
5	**Palvelujen saavutettavuuden ja alueellisen yhdenvertaisuuden tarkempi tarkastelu**
6	Yhteistyön ja palvelujen yhteensovittamisen kuvaaminen
7	Digipalvelujen vaihtoehtojen ja kasvokkaisen tuen esille nostaminen
8	Elintapaohjauksen ja liikuntaneuvonnan yhteistyön kuvaaminen
9	Osallisuuden ja yhteisöllisyyden korostaminen vahvemmin
10	Muut: 1) Jatkuvuuden huomiointi hankkeiden jälkeen, 2) taloudellisen hyvinvoinnin ja toimeentulon huomiointi, 3) työ- ja toimintakyvyn tuen vahvistaminen, 4) työllisyys, osaaminen ja työelämään kiinnittyminen, 5) ennaltaehkäisyn ja varhaisen tuen huomiointi, 6) kulttuuri- ja luontohyvinvoinnin vahvistaminen, 7) nuorten aikuisten omien tavoitteiden ja siirtymävaiheiden huomiointi, 8) sisällön tiivistäminen ja selkeyttäminen, 8) suunnitelmien yhteensovittaminen, 9) vanhemmuuden tuen huomiointi

> ***"Suunnitelmassa painotetaan työkyvyn, mielenterveyden ja elintapojen edistämistä, mutta työllisyyden ja osaamisen kehittämisen yhteys hyvinvointiin voisi näkyä vahvemmin."***

> ***"Nuorten aikuisten elämäntilanne ja siihen liittyvät tuen tarpeet olisi hyvä huomioida suunnitelmassa nykyistä vahvemmin."***

Ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelma

Mikä suunnitelmassa oli hyvää ja onnistunutta

Lausuntojen koonti

Pohde
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue

1	**Turvallinen arki, kaatumisten ja tapaturmien ehkäisy**
2	**Yksinäisyyden ehkäisy, mielen hyvinvointi ja sosiaaliset suhteet**
3	**Toimintakyvyn tukeminen ja elintapaohjaus**
4	**Kotona asumisen ja itsenäisen arjen tukeminen**
5	**Ennaltaehkäisy ja ennakoiva toiminta**
6	Kokonaisvaltainen ja laaja-alainen lähestymistapa
7	Kulttuuri- ja luontohyvinvointi
8	Päihdehaittojen ja lähisuhdeväkivallan ehkäisy
9	Tavoitteiden, toimenpiteiden ja vastuutahojen selkeys
10	Muut: 1) etsivä ja löytävä vanhustyö, 2) osallisuus ja aktiivinen elämä, 3) yhteistyö ja yhteistyörakenteet, 4) asumistarpeiden ennakointi, 4) gerontologinen sosiaalityö ja matalan kynnyksen tuki, 6) yhdenvertaisuus, esteettömyys ja saavutettavuus

> ***"Toimenpiteet ja yhteistyörakenteet oli kuvattu selkeästi ja eri toimijoiden erilaiset resurssit oli huomioitu."***

> ***"Kokonaisuus tarjoaa mahdollisuuden vahvistaa ennakoivaa toimintaa ja tunnistaa tuen tarve ennen raskaampien palvelujen tarvetta."***

Ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelma

Miten suunnitelmaa pitäisi mielestäsi muuttaa?

Miten sitä voisi kehittää paremmaksi? Lausuntojen koonti

Pohde
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue

1. **Toimintakyvyn, kuntoutuksen ja kaatumisten ehkäisyn vahvempi huomioiminen**
2. **Digipalvelujen vaihtoehtojen, digituen ja monikanavaisuuden esille tuominen**
3. **Järjestöjen ja vapaaehtoistoiminnan roolin ja jatkuvuuden huomiointi**
4. **Palvelujen saavutettavuuden ja alueellisen yhdenvertaisuuden tarkempi tarkastelu**
5. **Vastuiden, roolien ja työnjaon tarkempi määrittely**
6. Etsivän ja löytävän vanhustyön sekä heikommassa asemassa olevien tavoittamisen näkyminen vahvemmin
7. Kotihoidon resurssien ja kotona asumisen edellytysten huomioiminen
8. Mittareiden, seurannan ja vaikuttavuuden arvioinnin määrittely
9. Tavoitteiden ja toimenpiteiden konkretisointi
10. Muut: 1) ennaltaehkäisevien palvelujen saatavuuden ja asiakasohjauksen huomiointi, 2) ikääntyneiden erilaiset elämäntilanteiden ja yksilöllisten tarpeiden huomiointi, 3) kulttuuri- ja luontohyvinvoinnoin nostaminen, 4) omaishoitajien ja omaishoidettavien tuen huomiointi, 5) yhteistyön ja moniammatillisuuden määrittely, 6) yksinäisyyden ehkäisyn, mielen hyvinvoinnin ja osallisuuden huomiointi, 7) esteettömyyden ja osallistumisen esteiden huomiointi, 8) sisällön tiivistäminen ja jäsentäminen, 9) väestörakenteen muutoksen ennakointi, 10) väkivalta- ja päihdeongelmien tunnistaminen, 11) turvallisen asumisen ja palveluverkon huomiointi

> ***"Ikääntyneiden osallisuutta, yhteisöllisiä toimintamahdollisuuksia ja kasvokkaisten palvelujen saatavuutta tulee vahvistaa digitaalisten palvelujen rinnalla"***

> ***"Ikääntyneiden yksinäisyyden ja mielen hyvinvoinnin näkökulmaa olisi perusteltua vahvistaa"***

Palautteiden koonti

Koko väestön hyvinvointisuunnitelma

Mikä suunnitelmassa oli hyvää ja onnistunutta

Palautteiden koonti

Pohde
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue

1	**Tavoitteet, suunnitelmallisuus ja kokonaisuus**
2	**Ennaltaehkäisy ja varhainen tuki**
3	**Eri ikä- ja väestöryhmien huomiointi**
4	**Laaja-alaisuus ja tärkeiden asioiden tunnistaminen**
5	**Yhdenvertaisuus, saavutettavuus ja esteettömyys**
6	Selkeys ja visuaalisuus
7	Arjen tuki, mielenterveys ja yksinäisyyden vähentäminen
8	Perusasiat ja lähipalvelut
9	FINGER-elintapaohjaus ja muistiterveys
10	Muut: 1) kotihoito ja kotikuntoutus, 2) terveysneuvonta, rokotukset ja terveystarkastukset, 3) yhden kontaktin periaatteen huomiointi ja palvelujen yhteensovittaminen

> ***"Suunnitelmassa hyvää on eri ikäryhmiin liittyvät hyvinvointisuunnitelmat ja panostus ennaltaehkäisevään näkemykseen."***

> ***"Suunnitelma oli visuaalisesti selkeä ja tavoitteet ovat hyviä ja tärkeitä."***

Koko väestön hyvinvointisuunnitelma
Miten suunnitelmaa pitäisi mielestäsi muuttaa? Miten sitä voisi kehittää paremmaksi? Palautteiden koonti

Pohde
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue

1	**Työkyvyn, henkilöstön ja työhyvinvoinnin huomiointi**
2	**Ennaltaehkäisyn, omahoidon ja varhaisen tuen tarkempi tarkastelu**
3	**Realistisuuden, resurssien ja toimeenpanokyvyn huomiointi**
4	**Alueellisen yhdenvertaisuuden ja lähipalveluiden huomiointi**
5	**Lasten, nuorten ja perheiden tuen nostaminen**
6	Mielenterveys-, päihde- ja matalan kynnyksen tuen nostaminen
7	Yhteistyön, monialaisuuden ja työnjaon tarkempi määrittely
8	Järjestöjen rooli ja toiminnan jatkuvuuden huomiointi
9	Tosiasiallisen yhdenvertaisuuden huomiointi
10	Muut: 1) mittareiden, seurannan ja vaikuttavuuden määrittely, 2) tavoitteiden ja toimenpiteiden konkretisointi, 3) digipalvelujen vaihtoehtojen ja kasvokkaisen kohtaamisen näkyminen, 4) palveluista tiedotuksen ja henkilökohtainen ohjauksen huomiointi, 5) selkeyttäminen, tiivistäminen ja ymmärrettävyyden lisääminen, 6) osallisuuden ja palautteen vaikutusten näkyväksi tekeminen, 6) taloudelliseen hyvinvoinnin huomiointi, 7) tosiasiallisen saavutettavuuden, kulkuyhteyksien ja palvelupolkujen huomiointi, 8) fyysisten kasvu- ja oppimisympäristöjen huomiointi, 8) kokonaisvaltainen ja yksilöllinen palvelutarpeen arviointi

> ***" Ennaltaehkäisevään työhön pitää ehdottomasta satsata enemmän."***

> ***"miten lausunnot ja palautteet sitten vaikuttavat lopputulokseen? Osallisuutta kun on sekin, että osallisuus ja sen vaikutukset tuodaan näkyväksi."***

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma

Mikä suunnitelmassa oli hyvää ja onnistunutta

Palautteiden koonti

Pohde
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue

1	**Tavoitteet ja suunnitelman kokonaisuus**
2	**Ennaltaehkäisy, varhainen puuttuminen ja oikea-aikainen tuki**
3	**Lasten tarpeiden huomioiminen**
4	**Mielenterveys ja yleisterveys**
5	**Rokotuskattavuus ja rokotusmyönteisyys**
6	Koulun ja arjen ympäristöjen merkitys
7	Lastensuojelun kehittäminen
8	Liikunta- ja elintapaneuvonta
9	Perheiden varhainen apu
10	Muut: 1) perusasioihin keskittyminen, 2) terveystarkastusten ulkopuolelle jäävien tavoittaminen, 3) yhdenvertaisuus

> ***”Ennaltaehkäisyyn painottaminen"***

> ***"Suunnitelmassa tuotiin esille oikeita asioita lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi."***

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma
Miten suunnitelmaa pitäisi mielestäsi muuttaa?
Miten sitä voisi kehittää paremmaksi? Palautteiden koonti

Pohde
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue

1	**Ennaltaehkäisevien palveluiden ja varhainen tuen näkyminen vahvemmin**
2	**Resurssien ja henkilöstön riittävyyden huomiointi**
3	**Tosiasiallisen yhdenvertaisuuden huomioiminen**
4	**Koulun, opiskeluhuollon ja erityisen tuen vahvistaminen**
5	**Lasten ja nuorten kuuleminen ja osallisuuden näkyminen vahvemmin**
6	Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen saavutettavuuden huomiointi
7	Perheiden ja vanhemmuuden tuen huomioiminen
8	Yhteistyön ja moniammatillisuuden tarkempi kuvaaminen
9	Mielenterveys- ja päihdepalveluiden tarkentaminen
10	Muut: 1) mittareiden, seurannan ja vaikuttavuuden määrittely, 2) tavoitteiden ja toteutuksen konkretisointi, 3) järjestöjen ja muiden toimijoiden roolin täsmentäminen, 4) rokotusten ja neuvonnan huomiointi 5) yksilöllinen palvelutarpeen arvioinnin ja oikeuksien huomiointi, 6) koulukiusaamisen ja kouluväkivallan ehkäisy, 7) palvelujen jatkuvuuden ja luottamuksellisten asiakassuhteiden huomiointi, 8) selkeyden ja esitystavan parantaminen

> ***"Mielestäni täytyisi kiinnittää erityistä huomiota tilanteisiin, jossa on erityinen vaara lapsen tai vanhemman väsymiseen/taloudellisen tilanteen huononemiseen."***

> ***"Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa olisi pitänyt kehittää ja kuvata suunnitelmaan paremmin."***

Työikäisten ja nuorten aikuisten hyvinvointisuunnitelma

Mikä suunnitelmassa oli hyvää ja onnistunutta

Palautteiden koonti

Pohde
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue

1. **Tavoitteet ja suunnitelman kokonaisuus**
2. **Elintapaohjaus ja ennaltaehkäisy**
3. **Luontohyvinvointi**
4. **Mielenterveys ja työkyky**
5. **Syrjäytymisen ehkäisy ja riskissä olevien huomiointi**
6. Digitaalinen ohjaus
7. Kaatumisten ehkäisy
8. Nopea avun saanti
9. Nuoriin kohdistuvat palvelut
10. Työttömien terveystarkastukset

> ***"Luontohyvinvointi on nostettu hyvin esille"***

> ***"nostettu hyvin tavoite saada toteutuneiden työttömien terveystarkastukset mahdollisimman kattavasti toteutettua, samoin elintapaohjauksen tarjonnan lisääntyminen on hienoa"***

Työikäisten ja nuorten aikuisten hyvinvointisuunnitelma
Miten suunnitelmaa pitäisi mielestäsi muuttaa?
Miten sitä voisi kehittää paremmaksi? Palautteiden koonti

Pohde
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue

1	**Mielenterveys- ja päihdepalveluiden sekä matalan kynnyksen tuen huomiointi**
2	**Nuorten aikuisten syrjäytymisen ehkäisy ja heidän tavoittamisen näkyminen**
3	**Palvelujen saavutettavuuden ja alueellisen yhdenvertaisuuden huomiointi**
4	**Asiakaslähtöisyyden, osallisuuden ja kuulluksi tulemisen huomiointi**
5	**Digipalvelujen vaihtoehtojen ja kasvokkaisen tuen esille tuominen**
6	Monialaisen yhteistyön ja palvelujen yhteensovittamisen huomiointi
7	Tavoitteiden ja toimeenpanon konkretisointi
8	Työkyvyn ja työllistymisen tuen huomiointi
9	Resurssien ja pysyvyyden huomiointi
10	Muut: 1) työttömien huomiointi, 2) elintapaohjauksen laadun ja ryhmätoiminnan huomiointi, 3) järjestöjen roolin määrittely, 4) monisairaiden ja perinnöllisten sairauksien tuen huomiointi, 5) työikäisten naisten terveyden huomiointi, 6) työssä käyvien tuen ja ehkäisevän päihdetyön huomiointi

> ***"nuorten aikuisten tukeminen"***

> ***"Nuoria pitäisi tavoitella ihan henkilökohtaisesti että he kokisivat tulevansa kuulluksi. "***

Ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelma
Mikä suunnitelmassa oli hyvää ja onnistunutta
Palautteiden koonti

Pohde
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue

1. **Tavoitteet ja suunnitelman kokonaisuus**
2. **Kotona asumisen tukeminen**
3. **Esteettömyys, saavutettavuus ja syrjimättömyys**
4. **Kaatumisten ehkäisy**
5. **Etsivä vanhustyö**
6. FINGER-pohjainen elintapaohjaus
7. Selkeys ja oikeiden asioiden painottaminen
8. Yksinäisyyden vähentäminen ja mielenterveys
9. Muut: 1) arviojaksot kotiutuksessa, 2) kuntouttava päivätoiminta

> ***"Suunnitelma oli selkeä ja jälleen oli painotettu oikeita asioita."***

> ***"Hyvät tavoitteet"***

Ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelma
Miten suunnitelmaa pitäisi mielestäsi muuttaa?
Miten sitä voisi kehittää paremmaksi? Palautteiden koonti

Pohde
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue

1	**Digipalvelujen vaihtoehtojen ja digituen esille nostaminen**
2	**Kotihoidon ja kotiin annettavien palveluiden huomiointi**
3	**Paikallisten palveluiden ja alueellisen yhdenvertaisuuden huomiointi**
4	**Henkilöstön määrän, osaamisen ja työhyvinvoinnin huomiointi**
5	**Muistisairauksien ehkäisyn ja tuen huomiointi**
6	Omaishoitajien ja läheisten tuen huomiointi
7	Inhimillinen kohtaamisen ja kodinomaisen hoivan huomiointi
8	Tavoitteiden ja toteutuksen konkretisointi
9	Tuetun asumisen ja palveluasumisen polkujen huomiointi
10	Muut: 1) kolmannen sektorin roolin täsmentäminen, 2) kotikuntoutuksen ja fysioterapian huomiointi, 3) ravitsemuksen ja huolenpidon huomiointi, 4) yksilöllisen palvelutarpeen ja ikääntyneiden oman tahdon huomiointi, 5) ennaltaehkäisevien palveluiden vahvistaminen, 6) etsivän vanhustyön vahvistaminen, 7) mielenterveyden, yksinäisyyden sekä päivätoiminnan huomiointi

> ***"Parempaa ennaltaehkäisevää hoitoa myös ikäihmisille toivon."***

> ***"Miten digipalvelut tavoittaa ikäihmiset"***

Mitä toivottiin lisättävän tai kuvattavan tarkemmin, kattavammin tai paremmin?

Konkretia, mittarit, kulttuuri ja luonto

Pohde
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue

Suunnitelman konkretia ja toimeenpano	Mittarit, arviointi ja seuranta	Kulttuuri- ja luontohyvinvointi
• tarkemmat toteutussuunnitelmat • konkreettiset toimenpiteet • vastuutahot • aikataulut • resurssikuvaukset • esimerkit käytännön toteutuksesta • kuntakohtaiset toteutusmallit • linkit yksityiskohtaisempiin suunnitelmiin • kuvauksen siitä, mitä suunnitelman vuoksi lopetetaan, muutetaan tai priorisoidaan	• selkeät mittarit kaikille tavoitteille • lähtö- ja tavoitetasot • hyvinvointivaikutusten arviointi • vaikuttavuuden mittaaminen, ei vain toimenpiteiden toteutumisen seuranta • kuntakohtainen seuranta • kokemustiedon ja koetun hyvinvoinnin mittarit • yhdenvertaisuusvaikutusten arviointi • HYTE-kertoimen tavoitteiden avaaminen ymmärrettävästi	• kulttuurihyvinvoinnin nostamista luontohyvinvoinnin rinnalle • kulttuurin kytkemistä elintapaohjaukseen • kulttuurin käyttöä osallisuuden ja hyvinvoinnin vahvistajana kaikissa ikäryhmissä

Tosiasiallinen yhdenvertaisuus

Vammaisten henkilöiden huomioiminen	Neurokirjon henkilöiden huomiointi	Digipalveluja käyttämättömät	Lastensuojelu
• vammaisten ihmisten hyvinvointiin • kehitysvammaisiin henkilöihin • toimintarajoitteisiin henkilöihin • osallisuuteen • työllistymiseen • harrastusmahdollisuuksiin • itsenäisen arjen tukemiseen • esteettömyyteen • saavutettavuuteen • YK:n vammaissopimuksen näkökulmaan • konkreettisiin toimenpiteisiin eikä vain yleiseen yhdenvertaisuuspuheeseen	• neuropsykiatristen lasten tarpeet • neurokirjon nuoret • neurokirjon aikuiset • työelämässä pysymisen tuki • osaavan henkilöstön saatavuus	• kasvokkaisten palvelujen turvaamisesta • henkilökohtaisesta neuvonnasta • puhelinpalveluista • paikallisesta asiakasohjauksesta • niiden ihmisten huomioimisesta, jotka eivät käytä digipalveluja	• lastensuojelun tavoitteita • lastensuojelun resursseja koskevia linjauksia • lastensuojelun vaikuttavuustavoitteita • sosiaali- ja terveyspalvelujen yhteistyökuvauksia • sijoitettujen lasten näkökulmaa

Elämänvaiheittaiset näkökulmat

Pohde
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue

Lapset, nuoret ja perheet	Nuorten mielenterveys ja syrjäytyminen	Työikäiset aikuiset	Ikääntyneet
• kasvatus- ja perheneuvonnasta • lapsiperheiden kotipalvelusta • perhetyöstä • vanhemmuuden tuesta • koulupsykologeista • kuraattoripalveluista • neuvolapalvelujen jatkuvuudesta • syömishäiriöistä • lasten yksilöllisestä kohtaamisesta • erityistä tukea tarvitsevista lapsista • lasten oikeuksista • toimintarajoitteisista lapsista	• nuorten mielenterveyspalveluista • matalan kynnyksen palveluista • syrjäytymisen ehkäisystä • koulu-uupumuksesta • koulukiusaamisesta • kouluväkivallasta • verkkoväkivallasta • poissaoloista • turvallisista aikuisista nuorten arjessa • Harrastustoiminnasta • Byströmin Ohjaamon kaltaisista palveluista	• työikäisten mielenterveyspalveluja • päihdepalveluja • talousneuvontaa • rahapelihaittojen ehkäisyä • työkyvyn tukemista • kuntouttavaa työtoimintaa • pitkäaikaistyöttömien palveluja • vaihdevuosiin liittyviä palveluja • työelämässä jaksamisen tukea	• etsivään vanhustyöhön • ikäneuvolatoimintaan • vuosittaisiin terveystarkastuksiin • yksinäisyyden vähentämiseen • gerontologiseen sosiaalityöhön • kotihoidon resursseihin • kotikuntoutukseen • omaishoidon tukeen • vanhuspsykiatrisiin palveluihin • ympärivuorokautiseen hoivaan • kaatumisten ehkäisyyn • ikääntyneiden mielenterveyspalveluihin

Järjestämissuunnitelmaan tai muihin asiakirjoihin ensisijaisesti kuuluvat asiat

Pohde
Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue

Alueellinen yhdenvertaisuus ja saavutettavuus	Lähipalvelut ja palveluverkko	Digipalvelujen rinnalle kasvokkainen palvelu	Mielenterveys- ja päihdepalvelut	Henkilöstö ja osaaminen	Järjestöt, seurakunnat ja yhteisöt
• pitkien etäisyyksien vaikutuksista • maaseutualueiden erityistarpeista • Oulun ulkopuolisten kuntien asemasta • kylien ja haja-asutusalueiden palveluista • saaristoalueiden tarpeista • palvelujen tosiasiallisesta saavutettavuudesta, ei vain muodollisesta saatavuudesta • kulkuyhteyksistä ja julkisen liikenteen puutteesta • palvelujen kustannusten vaikutuksesta palvelujen käyttöön	• lähipalvelujen säilyttämisestä • palvelujen keskittämisen vaikutuksista • palvelupisteiden saavutetta-vuudesta • paikallisista lääkäripalveluista • kuntoutus- ja hoivayksiköiden säilyttämisestä • paikallisista hoitopaikoista	• kasvokkaisten palvelujen turvaamisesta • henkilökohtaisesta neuvonnasta • puhelinpalveluista • paikallisesta asiakas-ohjauksesta • niiden ihmisten huomioimisesta, jotka eivät käytä digipalveluja	• matalan kynnyksen palveluista • kasvokkaisista palveluista • työikäisten palveluista • nuorten palveluista • päihdeasiakkaista • mielenterveys-kuntoutujien päivätoiminnasta • ennalta-ehkäisevästä työstä • palveluketjuista	• henkilöstön riittävyys • henkilöstön osaaminen • Koulutus-mahdollisuudet • työhyvinvointi • työssä jaksaminen • paikallisten palvelujen henkilöstöresurssit	• järjestöjen roolista • järjestöjen resurssien vähenemisen vaikutuksista • yhteistyön rakenteista • vastuunjaosta • seurakuntien ja vapaaehtoisten roolista • yhteistyön mittareista

Kiitos!